

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 32. kalendářní týden, 7. – 13. 8. 2022

ECDC, COMMUNICABLE DISEASE THREATS REPORT, Week 32, 7–13 August 2022

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-7-13-august-2022-week-32>

Souhrn: ECDC Communicable Disease Threats Report (CDTR) je týdenní bulletin Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí o aktivních zdravotních hrozbách, který je určený pro epidemiology a zdravotnické pracovníky. Současné vydání pokrývá období 7. – 13. 8. 2022 a obsahuje aktualizace k epidemiologické situaci výskytu západonilské horečky, onemocnění covid-19, opičích neštovic, spalniček, krymsko-konžské hemoragické horečky, infekce virem langya henipavirus, horečky dengue, monitorování her Commonwealthu v Birminghamu, růstu vibria, prasečí chřipky a poliomyelitidy.

Zdravotní hrozby v EU/EHP

Západonilská horečka (West Nile virus-WNV) – mezinárodní situace – monitorovací sezóna 2022

Během sezóny přenosu západonilské horečky, která obvykle trvá od června do listopadu, ECDC monitoruje výskyt infekcí v zemích Evropské unie (EU), Evropského hospodářského prostoru (EHP) a zemích sousedících s EU. ECDC každý týden zveřejňuje aktualizace o epidemiologické situaci za účelem informování institucí kvůli opatřením pro zajištění bezpečnosti krve. Data, která jsou hlášena prostřednictvím evropského systému pro surveillance infekčních nemocí TESSy, jsou prezentována na geografické úrovni krajů NUTS 3 (nomenclature of territorial units for statistics 3) u členských zemích EU/EHP a na úrovni GAU1 1 (global administrative unit layers 1) pro země sousedící s EU.

Týdenní aktualizace:

Od aktualizace z minulého týdne a k 10. srpnu 2022 bylo ze zemí EU/EHP hlášeno 67 případů onemocnění lidí infekcí virem západonilské horečky (WNV) a tři úmrtí v souvislosti s onemocněním. Případy byly hlášeny z Itálie (50), Řecka (15) a Rakouska (2). Úmrtí byla hlášena z Itálie (3). Země sousedící s EU hlásily 11 případů onemocnění WNV u lidí v Srbsku (11) a 2 úmrtí související s infekcí WNV v Srbsku.

Pandemie covid-19 vyvolaná virem SARS-CoV-2 – mezinárodní situace – 2019-2022

Dne 31. prosince 2019 byl v čínském Wu-chanu, prostřednictvím „Municipal Health and Health Commission“, nahlášen klastř případů plicní pneumonie neznámé etiologie, vyznačující se společným zdrojem expozice, vyskytující se na místním trhu (Wuhan's „South China Seafood City“). Další

vyšetřování odhalilo nový typ koronaviru (SARS-CoV-2), jako původce těchto respiračních onemocnění. Epidemie se rychle rozšířila a postupně zasáhla ostatní části Číny a další země po celém světě. Dne 30. ledna 2020 vyhlásila Světová zdravotnická organizace (WHO) epidemii onemocnění covid-19 za mimořádnou událost v oblasti veřejného zdraví mezinárodního významu (Public Health Emergency of International concern, PHEIC) a pověřila „Committee’s advice“ k vydání doporučení podle Mezinárodních zdravotnických předpisů (též Mezinárodní zdravotní řád) – International Health Regulations (2005), IHR. Dne 11. března 2020 byla generálním ředitelem WHO vyhlášena pandemie onemocnění covid-19. Třetí, čtvrté, páté, šesté, sedmé, osmé, deváté, desáté, jedenácté a dvanácté zasedání mimořádného výboru – „IHR Emergency Committee“ pro covid-19 se uskutečnilo v Ženevě dne 30. dubna 2020, 31. července 2020, 29. října 2020, 14. ledna 2021, 15. dubna 2021, 14. července 2021, 22. října 2021, 13. ledna 2022, 11. dubna 2022 a 8. července 2022. Během jednání výbor vždy dospěl k závěru, že pandemie onemocnění covid-19 stále pokračuje a nadále představuje hrozbu pro veřejné zdraví (PHEIC).

Týdenní aktualizace:

K 31. týdnu 2022 bylo v EU hlášeno 160 944 584 případů a 1 141 364 úmrtí.

Údaje uváděné ve světě a v EU/EHP pravděpodobně podhodnocují skutečný počet případů onemocnění a úmrtí kvůli různému stupni nedostatečného zjišťování a podhlášenosti.

Poslední denní aktualizace v EU/EHP jsou k dispozici na webových stránkách ECDC:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

Ve 31. týdnu 2022 celkově klesl počet hlášených týdenních případů v EU/EHP o 30,5 % ve srovnání s předchozím týdnem. Celkem 25 zemí oznámilo pokles týdenního počtu případů (Rakousko, Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Česko, Dánsko, Finsko, Francie, Německo, Řecko, Maďarsko, Island, Irsko, Itálie, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Norsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko a Španělsko), zatímco pět zemí hlásilo nárůst týdenních počtu případů (Estonsko, Lotyšsko, Litva, Polsko a Švédsko). Země s nejvyšším počtem 14denních hlášených případů na 100 000 obyvatel jsou: Kypr (1 860), Řecko (1 672), Rakousko (1 111), Slovinsko (1 025) a Německo (1 022).

Přestože na konci 31. týdne 2022 (týden končící 7. srpnem) byl celkový počet 14denních hlášení případů v EU/EHP vysoký (842,5 případů na 100 000 obyvatel), přenos klesá, jak je vidět na celkovém počtu hlášených případů (22 % pokles ve srovnání s předchozím týdnem) a počtu případů u lidí ve věku 65 let a starších (16 % pokles ve srovnání s předchozím týdnem). Navzdory celkově klesajícímu trendu v EU/EHP zůstává epidemiologická situace heterogenní, přičemž deset zemí hlásí zvýšení celkového počtu hlášených případů covid-19 po dobu čtyř týdnů nebo déle, zejména ve východní oblasti EU/EHP. Vzhledem k tomu, že proočkovanosť se v jednotlivých regionech liší, je i nadále důležité sledovat ukazatele závažnosti.

Z 28 zemí, které sledují údaje o přijetí do nemocnice a na JIP, do 31. týdne 7 z nich uvedlo rostoucí trend v alespoň jednom z těchto ukazatelů ve srovnání s předchozím týdnem. 14denní smrtnost na covid-19 poklesla po dobu jednoho týdne (12,0 úmrtí na milion obyvatel ve srovnání se 16,5 úmrtími v předchozím týdnu). Rostoucí trendy (trvání v týdnech) smrtnosti na covid-19 byly pozorovány v pěti zemích: Bulharsko (tři), Chorvatsko (šest), Česko (tři), Dánsko (1) a Rumunsko (dvě).

Mezi 11 zeměmi s odpovídajícím objemem sekvenování se ve 29. a 30. týdnu (od 18. července do 31. července 2022) odhaduje následující rozložení variant vzbuzujících obavy (VOC - variants of

concern) a variant zájmu (VOI - variants of interest): 97,3 % (88,8 - 99,9 % z 11 zemí) pro BA.4/BA.5; 1,8 % (0,8 - 3,1 % z 10 zemí) pro BA.2; 1,3 % (0,3 - 1,5 % ze šesti zemí) pro BA.2+L452X; 0,2 % (0,0 - 0,7 %, 296 detekcí ze čtyř zemí) pro BA.1 a 0,0 % (0,0 - 0,1 %, 13 detekcí ze dvou zemí) pro BA.2.75.

Od poslední aktualizace dne 28. července 2022 a k 11. srpnu 2022 byly provedeny následující změny v klasifikaci variant ECDC pro varianty vzbuzující obavy (VOC - variants of concern) a varianty zájmu (VOI - variants of interest), varianty monitorované a ustupující (de-escalated variants):

- BA.1 byla deescalována z varianty vzbuzující obavy (VOC - variants of concern) na ustupující (de-escalated variant).
- BA.3 byla deescalována z monitorované varianty (VUM - variants under monitoring) na ustupující (de-escalated variant).

Důvodem těchto deescalací je snížená cirkulace těchto variant v EU/EHP, velmi nízký podíl BA.1 detekován v posledních několika týdnech a od 25. týdne nebyly zjištěny žádné sekvence BA.3. Je nepravděpodobné, že tyto varianty budou mít jakýkoli další dopad na epidemiologickou situaci v EU/EHP.

Nejnovější informace o variantách jsou k dispozici na webových stránkách ECDC:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>

Opičí neštovice – mezinárodní situace - 2022

Od začátku května 2022 jsou hlášeny případy onemocnění opičími neštovicemi (MPX) z neendemických zemí.

Týdenní aktualizace:

Ke dni 5. srpna 2022 bylo hlášeno 536 případů MPX z 21 EU/EHP zemí: Německo (224), Francie (97), Španělsko (90), Rakousko (32), Dánsko (27), Itálie (16), Švédsko (7), Nizozemsko (6), Slovensko (6), Belgie (5), Lucembursko (5), Řecko (4), Rumunsko (4), Polsko (3), Kypr (2), Litva (2), Norsko (2), Česko (1), Estonsko (1), Irsko (1) a Slovensko (1).

Ze Španělska byla hlášena dvě úmrtí.

Prohlášení: Údaje uvedené v této aktualizaci jsou zpracovány podle údajů z TESSy a oficiálních zdrojů. V této aktualizaci jsou země, pro které byla použita data TESSy: Rakousko, Belgie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Česko, Estonsko, Francie, Řecko, Maďarsko, Island, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Španělsko a Švédsko. Pro zbytek zemí byla zahrnuta data z aktivit „Epidemic intelligence“.

Další aktuality

Dne 5. srpna 2022 vydalo italské ministerstvo zdravotnictví oběžník povolující očkování proti opičím neštovicím jako preexpoziční profylaxi dvěma hlavními skupinám populace: a) laboratorním pracovníkům v přímém kontaktu s ortopoxviry; b) mužům, kteří mají sex s muži (MSM) s rizikovými faktory pro nakažení opičími neštovicemi. Mezi tyto rizikové faktory patří víc sexuálních partnerů v předchozích třech měsících, účast na skupinovém sexu a/nebo praktiky spojující drogy se sexem

(chemsex), návštěva určitých míst, kde se praktikuje rizikové sexuální chování, a alespoň jedna sexuálně přenosná infekce diagnostikována v posledních 12 měsících.

Dne 8. srpna 2022 byly podle místních zdravotnických úřadů podány první vakcíny proti opičím neštovicím v Itálii v římském Lazzaro Spallanzani National Institute for Infectious Diseases.

Dne 8. srpna 2022 ekvádorské ministerstvo veřejného zdraví oznámilo, že jeden z potvrzených případů opičích neštovic v zemi zemřel ve stejný den. Úřady však připisovaly smrt nemocného k „dřívějšímu, již existujícímu zdravotnímu onemocnění“. Nebyly zveřejněny žádné bližší demografické nebo zdravotní informace o pacientovi.

Dne 9. srpna 2022, podle tiskové zprávy, dánský zdravotní úřad aktualizoval vakcinační strategii proti opičím neštovicím. Kromě postexpoziční vakcinace budou nyní vakcíny proti opičím neštovicím nabízeny také jako preexpoziční profylaxe lidem „s největším rizikem infekce“. To zahrnuje lidi, kteří splňují kritéria pro preexpoziční profylaxi proti HIV (nechráněný styk s více než dvěma partnery za posledních 12 týdnů; nedávná diagnóza syfilis, kapavky nebo chlamydií za posledních 12 týdnů) a lidé žijící s HIV se zvýšeným rizikovým chováním.

Dne 9. srpna 2022 německá média citující místní zdravotnické úřady ve městě Pforzheim (stát Bádensko-Württembersko), které ohlásily první případ opičích neštovic u dítěte v zemi. Média uvedla, že případ vznikl v domácnosti se dvěma nakaženými osobami a dítě nemělo žádné příznaky. Případ oficiálně potvrdil institut Roberta Kocha (RKI) v Německu.

Dne 9. srpna 2022 vydala lotyšská vláda podle tiskové zprávy nařízení, které brání kontaktům případů opičích neštovic, aby pokračovali v práci, pokud pracují s kojenci, malými dětmi, těhotnými ženami a osobami s oslabeným imunitním systémem. Kontakty případů opičích neštovic však nebudou muset podstoupit karanténu a kromě výše uvedených pravidel nebudou omezeny jejich běžné denní aktivity.

Dne 9. srpna 2022 vydal Úřad pro potraviny a léčiva Spojených států (FDA) povolení k „emergency“ použití vakcíny proti pravým neštovicím JYNNEOS pro opičí neštovice s cílem zvýšit dostupnost vakcíny v zemi. FDA uvedl, že dospělí starší 18 let budou očkováni jednou pětinou dříve povoleného objemu, a to intradermálně (do kůže) namísto subkutánní (pod kůží) aplikace. Osoby do 18 let věku budou i nadále subkutánně očkovány podle dříve schváleného schématu. V obou případech budou vakcíny podávány ve dvou dávkách s odstupem 28 dnů.

Dne 10. srpna 2022 lékařský časopis „The Lancet“ popsal první zdokumentovaný případ přenosu opičích neštovic z člověka na psa. Vědci uvádějí, že dva muži žijící ve Francii, kteří měli symptomatickou infekci opičími neštovicemi, přenesli virus na svého psa blízkým fyzickým kontaktem (tj. sdílením postele). Pes měl také příznaky (kožní léze). Biologická pravděpodobnost (plausibility) způsobu přenosu z člověka na zvíře byla potvrzena genomickým sekvenováním.

Spalničky – mezinárodní situace

Během pandemie covid-19 došlo globálně k prudkému poklesu onemocnění spalničkami. V EU/EHP bylo hlášeno jen několik případů onemocnění spalničkami, včetně zemí, kde byly dříve spalničky eliminovány nebo byl přerušen jejich endemický přenos.

Týdenní aktualizace:

Od předchozí měsíční aktualizace ve zprávě ECDC o přenosných nemocech (CDTR) ze dne 12. července 2022 a k 8. srpnu 2022, bylo hlášeno 12 nových případů onemocnění spalničkami ze čtyř zemí EU/EHP: Německo (7), Maďarsko (2), Irsko (2) a Polsko (1). Žádná jiná země nový případ onemocnění spalničkami nehlásila.

V roce 2022 nedošlo v zemích EU/EHP k úmrtí na spalničky.

Relevantní aktualizace situace mimo EU/EHP je dostupná pro Ukrajinu, Konžskou republiku, Demokratickou republiku Kongo, pro WHO Regional Office for Europe (EURO), WHO Regional Office for Africa (WHO AFRO), WHO Pan American Health Organization (PAHO), WHO Regional Office for South-East Asia (SEARO) a WHO Western Pacific Region (WPRO). Žádné aktualizace nebyly zveřejněny u WHO Regional Office for Eastern Mediterranean (EMRO).

Zdravotní hrozby mimo EU

Nové! Krymsko-konžská hemoragická horečka – Španělsko – 2022

Dne 5. srpna 2022 zveřejnilo španělské ministerstvo zdravotnictví hodnocení rizika v souvislosti s výskytem dvou případů krymsko-konžské hemoragické horečky (CCHF) v Bierzo (provincie León).

Týdenní aktualizace

Prvním případem byl 49letý lovec, u kterého se příznaky objevily 12. července 2022 a v současné době je ve stabilizovaném stavu. Nemocný uváděl přísátí klíštěte před nástupem příznaků. Druhým případem byl 51letý muž, který pracoval jako lesní dělník. Zemřel 19. června 2022 a 20. července 2022 mu byla retrospektivně (postmortem) diagnostikována CCHF.

Nové! Infekce Langya henipavirus – Čína – 2018 - 2021

Podle dopisu redaktorovi časopisu New England Journal of Medicine, zveřejněného 4. srpna 2022, vědci detekovali v Číně dříve neznámý, fylogeneticky odlišný henipavirus, pojmenovaný Langya henipavirus (LayV).

Týdenní aktualizace

Virus byl identifikován prostřednictvím sentinelového sledování osob s febriliemi a anamnézou nedávného kontaktu se zvířaty ve východní Číně. Mezi dubnem 2018 a srpnem 2021 bylo v provinciích Shandong a Henan v Číně zjištěno 35 pacientů s akutní infekcí LayV. Byly hlášeny následující příznaky: horečka, únava, kašel, anorexie, myalgie, nauzea, bolest hlavy a zvracení. Většinu (85 %) případů, u kterých byly k dispozici informace o zaměstnání, tvořili zemědělci. Sérologické vyšetření domácích zvířat zjistilo séropozitivitu u koz (u 2 % testovaných sér) a psů (5 % testovaných sér). Vzorky divokých hlodavců a rejsků byly testovány na infekci LayV. Virová RNA byla detekována u tří druhů hlodavců a dvou rejsků, převážně u rejsků *Crocidura lasiura*.

Nové! Autochtonní horečka dengue – Francie – 2022

V roce 2022 a k 10. srpnu 2022 byly ve Francii hlášeny dva autochtonní případy horečky dengue.

Týdenní aktualizace

Dne 28. července 2022 potvrdila referenční laboratoř pro arboviry autochtonní případ horečky dengue u obyvatele Perpignanu, Pyrénées-Orientales, Francie. Dne 9. srpna 2022 městský úřad Fayence in Var ve Francii oznámil, že po nahlášení autochtonního případu horečky dengue ve městě proběhnu činnosti zaměřené na kontrolu vektorů.

Monitorování hromadných setkání – Birmingham 2022 Commonwealth games - 2022

ECDC team „Epidemic intelligence“ monitoruje Hry Commonwealthu v Birminghamu 2022 (CWG), které se konají od 28. července do 8. srpna 2022 v Anglii. Setkání se účastní více než 5 000 sportovců ze 72 zemí, včetně Malty a Kypru z EU/EHP ve 25 sportovních disciplínách. Na tuto akci bylo prodáno přes 1,2 milionu vstupenek na 16 míst, kde hry probíhají. Stejně jako u jiných sportovních událostí se očekává shlukování osob, potenciálně rizikové chování a dlouhodobé úzké kontakty, obojí uvnitř i vně hostitelských míst, což může vést k šíření přenosných nemocí. Na takové události je zapotřebí připravenost a úsilí o zapojení komunity, zejména v souvislosti s probíhajícími opičími neštovicemi a epidemií covid-19. Obecně platí, že při jakékoli hromadné akci existuje zvýšené riziko onemocnění z potravin a vody, šířících se vzduchem a přenosných vektory, stejně jako nemocí přenášených blízkým kontaktem, například pohlavním stykem, tyto nemoci mají potenciál mezinárodního šíření.

Týdenní aktualizace

V období od 5. do 11. srpna 2022 nebyly zjištěny žádné závažné zdravotní přeshraniční události v rámci Her Commonwealthu v Birminghamu 2022 (CWG).

V souvislosti s CWG nebyl hlášen žádný případ onemocnění opičími neštovicemi. Několik účastníků CWG - sportovců bylo předem pozitivně testováno na covid-19, buď ve svých vlastních zemích, nebo po příjezdu do Birminghamu.

Monitorování podmínek pro růst vibrií v Baltském moři – léto 2022

Zvýšená teplota mořského povrchu (SST- sea surface temperature) v mořském prostředí s nízkým obsahem soli nabízí ideální podmínky pro růst některých druhů vibrií. Tyto podmínky se vyskytují v letních měsících v ústích řek a uzavřených vodních útvech s mírnou slaností vody. ECDC vyvinulo model pro mapování environmentálních podmínek pro růst vibrií v Baltském moři (ECDC Vibrio MapViewer: <https://geoportal.ecdc.europa.eu/vibriomapviewer/>). Tento model byl kalibrován pro region Baltského moře v severní Evropě a nemůže být aplikován v jiných částech světa bez předchozí validace.

Týdenní aktualizace

K 9. srpnu 2022 byly environmentální podmínky pro růst vibrií v Baltském moři hodnoceny celkově jako velmi nízké až nízké, s výjimkou severovýchodního Německa, Štětína (Polsko) a Klaipedy (Litva), kde byly střední až vysoké. Pro následujících pět dnů jsou environmentální podmínky pro růst vibrií v Baltském moři hodnoceny jako střední až vysoké v severovýchodním Německu, většinou

Polska, Litvě, Lotyšsku, západním Estonsku, jižním Finsku, Stockholmu (Švédsko) a Kalmaru (Švédsko); a ve zbytku velmi nízké až nízké. V zemích mimo EU/EHP byly environmentální podmínky pro růst virií v Baltském moři hodnoceny jako velmi nízké až nízké a očekává se, že budou na stejné úrovni i následujících pět dnů.

Lidský případ onemocnění variantním virem prasečí chřipky A(H3N2) – mezinárodní situace - 2021

Viry chřipky u zvířat se mohou přenést do lidské populace, infikovat ji, jsou pro člověka považovány za nové a mohou se stát pandemickou hrozbou.

Týdenní aktualizace

Dne 5. srpna 2022 oznámilo americké CDC lidský případ onemocnění variantním virem prasečí chřipky H3N2, který obvykle cirkuluje mezi populací prasat v USA. Tento první případ z roku 2022 byl hlášen ze Západní Virginie a objevil se u muže do 18 let, který se zúčastnil zemědělského veletrhu a měl přímý kontakt s prasaty. Epidemiologické šetření případu nahlášeného 5. srpna stále probíhá, nakažený nebyl hospitalizován a zotavuje se z nemoci. Mezi dalšími lidmi, kteří se zúčastnili stejné zemědělské akce, byla hlášena respirační onemocnění a vzorky byly odeslány do CDC k dalšímu testování. Dosud nebyl potvrzen žádný přenos tohoto viru z člověka na člověka. Nedávné zprávy o nárůstu výskytu prasečí chřipky u prasat v USA naznačují, že riziko expozice těmto virům a infekce může být během veletržní sezóny vyšší než obvykle.

Detekce polioviru odvozeného z vakcíny typu 2 (VDPV2) ze vzorků životního prostředí – Spojené království

V červnu 2022 byl ve vzorcích životního prostředí v Londýně ve Spojeném království detekován poliovirus odvozený z vakcíny typu 2 (VDPV2).

Týdenní aktualizace

V období od 8. února do 5. července 2022 bylo v 19 vzorcích odpadních vod odebraných v Londýně ve Spojeném království identifikováno celkem 116 izolátů polioviru typu 2 (PV2). Po zjištěních z počátku tohoto roku o polioviru typu 2 (PV2) odebraném z čistírny odpadních vod Beckton další odběr vzorků identifikoval alespoň jeden pozitivní vzorek polioviru, který je v současnosti přítomen v určitých oblastech osmi dalších londýnských čtvrtí.

Odběr vzorků také detekoval virus v nižších koncentracích a četnosti ve dvou sousedních oblastech. Není však jasné, zda se virus v těchto oblastech vyskytuje samostatně, nebo zda jsou detekce způsobeny tím, že lidé z postižené oblasti navštěvují tyto sousední oblasti. Většina vzorků je klasifikována jako virus podobný vakcíně a pouze několik z nich má dostatečné mutace, aby mohly být klasifikovány jako poliovirus odvozený z vakcíny typu 2 (VDPV2). Hladiny polioviru a genetická diverzita mezi izoláty naznačují určitou úroveň přenosu viru jak v oblastech, kde byly nalezeny pozitivní vzorky, tak v sousedních oblastech.